

Arbeidsrettet rehabilitering– et fagfelt i endring

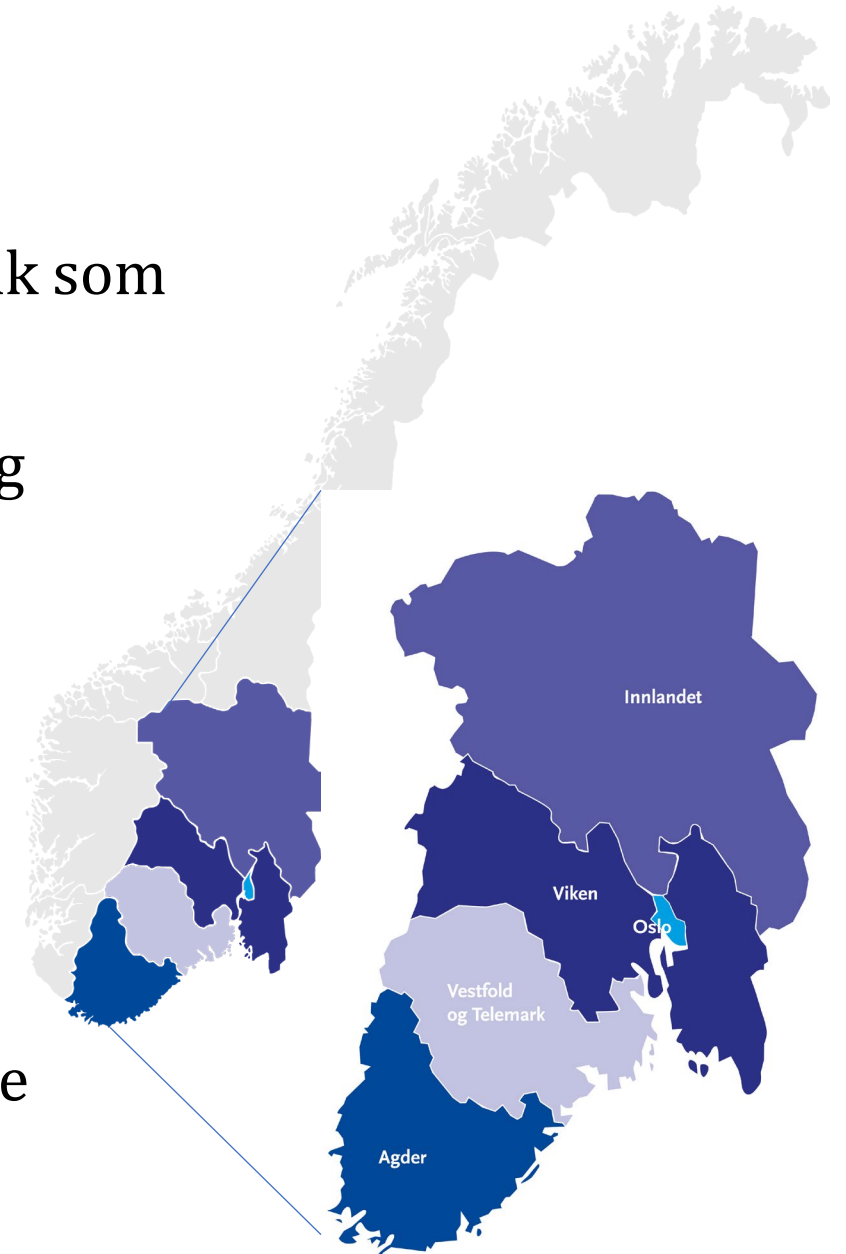
Hvordan kan Helse Sør-Øst RHF som oppdragsgiver bidra til utvikling?

Anders Debes, avdelingsdirektør somatikk og rehabilitering, Helse Sør-Øst RHF

Helse Sør-Øst

- Helse Sør-Øst RHF er ett av fire regionale helseforetak som har ansvaret for spesialisthelsetjenesten i Norge.
- Regionen omfatter Agder, Innlandet, Oslo, Vestfold og Telemark og Viken, med til sammen 3,1 millioner innbyggere fordelt på 164 kommuner og bydeler.
- 11 helseforetak, hvorav ni driver pasientbehandling
- Avtaler med fem private ideelle sykehus
- Avtaler med private tilbydere innen mange spesifikke fagområder

Helse Sør-Øst RHF

- **Sørge for-ansvar**
- *Gode og likeverdige helsetjenester til alle som trenger det, når de trenger det.*
- Sikre lik tilgang til tjenester for alle pasienter samme hvor de bor i vår langstrakte region, enten det er ved våre **helseforetak** og **private ideelle sykehus**, eller gjennom avtaler med **private avtaleleverandører**

Rehabilitering i Helse Sør-Øst

- Omlag **26 000 voksne** og **1700 barn** mottar hvert år rehabilitering i spesialisthelsetjenestene i Helse Sør-Øst. Vi ser imidlertid at det er variasjoner i hvem som mottar tjenester, hva de får og hvor de får det.
- Tilbudet er basert på et nært samarbeid med private rehabiliteringsinstitusjoner, som står for ca. 64 % av tilbudet for voksne og 30 % av tilbudet for barn.
- Ventetider på www.velgbehandlingssted.no viser variasjoner innen ulike fagområder og aldersgrupper.

Arbeidsrettede rehabiliteringstjenester og avtaler med private

- Fra 2015 ble det inngått langsiktige avtaler («løpende avtaler») med 30 ideelle og kommersielle private rehabiliteringsinstitusjoner innen 16 fagområder/delytelser, med en gjensidig oppsigelse på 2 år. Dette er et kjøp på ca. 1,5 milliarder kroner årlig. Herunder om lag 100 plasser- i hovedsak døgn under **ytelse R** (Arbeidsrettet rehabilitering)
- Det ble i 2018 inngått kortsiktige avtaler (4+1+1 år) om Arbeidsrettet rehabilitering med 8 av de samme institusjonene. Disse utløper 31.12.2022.
- 11 private rehabiliteringsinstitusjonene har fra 01.01.2023 inngått nye kortsiktige avtaler (4 +1+1 år) om Arbeidsrettet rehabilitering under Helse og arbeid.

Arbeidsrettede tilbud i helseforetak og sykehus

Disse behandlingstilbudene benevnes som «Helse og arbeid», og innebærer tverrfaglighet, samarbeid og samtidige tiltak i samarbeid med NAV, primærhelsetjenesten, fastleger mv.

- Arbeidsrettede, tverrfaglige vurderings og/eller avklaringspoliklinikker for muskel-skjelettlidelser
 - Ved alle helseforetak med unntak av to (7)
 - Tilbudene er i hovedsak avklaring og utredning, der enkelte av poliklinikkene også har korte intervensjoner/behandlingsopplegg
- Arbeidsrettet poliklinisk behandling for mild til moderat angst og depresjon (12)
 - Alle helseforetak har startet opp poliklinisk tilbud for angst og depresjon, ved ett eller flere DPS.
 - Ved Diakonhjemmet Sykehus og Lovisenberg Diakonale sykehus, finnes to tilbud for angst og depresjon.
 - Tilbudene er ren behandling, men med arbeid som mål parallelt
- I tillegg er det et utstrakt samarbeid mellom tilbud innen muskel-skjelett og psykisk helsevern, samt noe samlokalisering (Vestfold, Telemark) grunnet i stor komorbiditet.

Helse Sør-Øst og utvikling

Helse Sør-Øst og utvikling

- Stadig flere pasienter har tilleggsproblematikk innen rus og psykiatri.
- Arbeids- og deltakelsesperspektivet er ikke godt nok integrert i alle rehabiliteringsforløpene..
- Brukerne erfarer at tjenestene fortsatt er fragmenterte og dårlig koordinert- særlig i overgangen mellom primær- og spesialisthelsetjenesten

Regional utviklingsplan, 2035 (styresak 114-2018)

Helse Sør-Øst RHF har som mål å få rehabilitering bedre integrert i helhetlige pasientforløp

I Regional utviklingsplan 2035, er det beskrevet fire hovedmål for rehabiliteringsfeltet:

- *Avklare og formalisere regionfunksjoner og flerområdefunksjoner med forutsigbare, forløp mellom regionale tilbud og lokale spesialisthelsetjenester*
- *Bidra til at det er tverrfaglig rehabiliteringskompetanse med tilstrekkelig døgncapasitet i helseforetakene*
- *Videreutvikle samarbeidet med private aktører og kommuner*
- *Bidra til en plan for trinnvis opptrapping av rehabiliteringstilbud i kommunene og en tilsvarende tilpasning av tilbudet i spesialisthelsetjenesten*

Regional utviklingsplan, 2035 (styresak 114-2018)

Kapittel 3.2 Helse og arbeid

- Helse og arbeid betyr at behandlingstilbudene som gis har et tydelig mål om at pasientene skal komme tilbake til/beholde arbeidet sitt, dvs. at både helse og arbeid er et mål.
- Bidra til redusert sykefravær
- Videreutvikle tilbud med samtidig behandling og arbeidsrettet bistand for personer med muskel og skjelettlidelser, samt innen poliklinisk behandling i PHV for angst og depresjon

Regionale funksjoner innen rehabilitering

- Som del av oppfølgingen av Regional utviklingsplan, har Helse Sør-Øst RHF vedtatt åtte regionale funksjoner sentralisert til ett foretak og ytterlig syv funksjoner sentralisert til to eller flere helseforetak.
- Det er etablert to tverrfaglige, regionale senfølgeklিনikker for pasienter med langvarige, komplekse og sammensatte symptomer etter akuttforløpet av Covid-19.

Informasjon om helseforetak med regionale funksjoner se nettsiden:
[Fysikalsk medisin og rehabilitering - Helse Sør-Øst RHF \(helse-sorost.no\)](https://helse-sorost.no/fysikalsk-medisin-og-rehabilitering)

Ny revidert Regional utviklingsplan, 2040

Seks satsningsområder:

- ★ 1. Styrke pasienters og pårørendes helsekompetanse og involvering
2. Nye arbeidsformer og bedre bruk av teknologi
3. Samarbeid om de som trenger det mest
4. Redusere uønsket variasjon i kvalitet og forbruk av tjenester
5. Ta tiden tilbake, mer tid til pasientrettet arbeid
6. Forskning og innovasjon for en bedre helsetjeneste

Helse og arbeid del 1 side 43:

Arbeidsrettede behandlingstilbud som gis i spesialisthelsetjenesten skal ha som mål å hindre funksjonsfall, og at pasienter skal komme tilbake til, eller kunne stå i arbeid eller utdanning

Ny fagplan for fysikalsk medisin og rehabilitering (1)

- Fagplanen skal omfatte **barn, unge og voksne** med en ervervet somatisk sykdom/skade med behov for tilbud innen fysikalsk medisin og rehabilitering eller det generelle området rehabilitering i spesialisthelsetjenesten.
- Fagplanen skal **beskrive dagens innhold**, organisering og kapasitet med **anbefalinger om fremtidig kapasitet** på foretaksnivå og endringer innen **utvalgte strategiske satsningsområder**.
- Pågår samtidig - fagplan for habiliteringsfeltet

Mars 2022 -> endelig versjon til styret i Helse Sør-Øst RHF juni 2023.

Ny fagplan for fysikalsk medisin og rehabilitering (2)

Sentralt i fagplanen vil være:

- ansvar og oppgaver innenfor egne tjenester i helseforetakene
- **tverrfaglig rehabiliteringskompetanse** med tilstrekkelig døgncapasitet i helseforetakene i tidlig fase etter akutt sykdom/skade
- **likeverdig tilbud** til pasienter med behov for tjenester innen fysikalsk medisin og rehabilitering **og det generelle området rehabilitering** i alle faser av rehabiliteringsforløpet
- **Arbeid og utdanning i alle forløp-** Ett av seks prioriterte satsningsområder i regional fagplan fysikalsk medisin og rehabilitering
- forutsigbarhet, trygghet og **kontinuitet i rehabiliteringsforløpet.**
- **pasientens egne mål** for mestring, egenomsorg og deltakelse skal prege møtet mellom pasient og helsepersonell

Ressurser til samhandling med kommunene vil være sentralt. Videre skal det vektlegges at tjenestene skal gis ambulant dersom det er mest hensiktsmessig.

Spørsmål?